

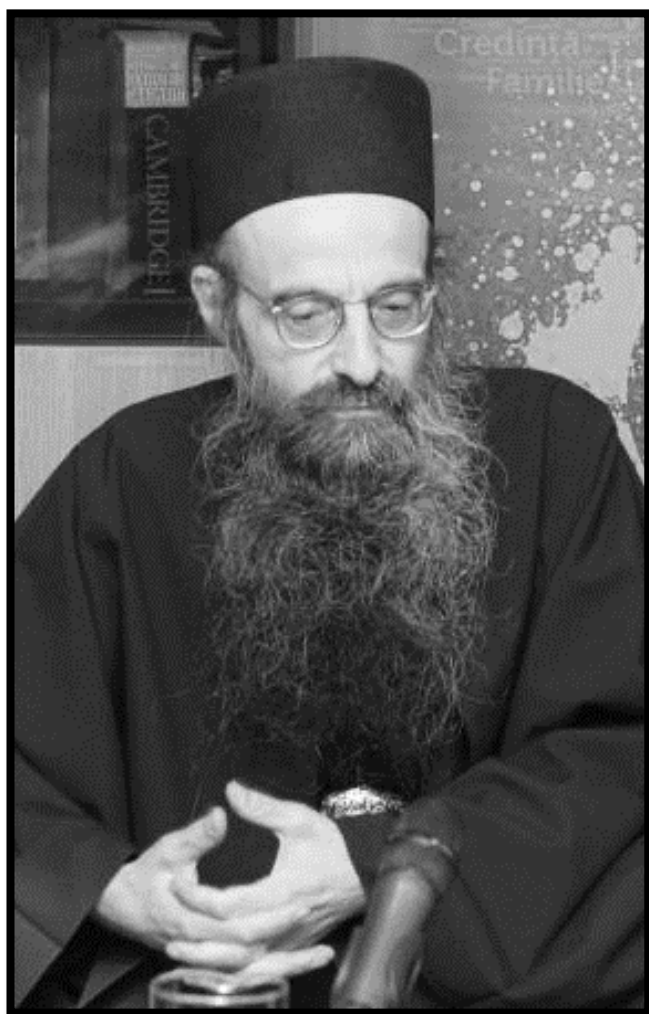

BULETINUL PAROHIEI

SFÂNTUL ILIE - HANUL COLȚEI

„Socotiți, drept aceea, cum să umblați cu pază, nu ca niște neînțelepți, ci ca cei înțelepți, răscumpărând vremea, că zilele rele sunt.” – Efeseni 5, 15-16

Nr. 287 / 24 februarie 2019

PĂRINTELE MACARIE SIMONOPETRITUL

SFÂNTUL MUNTE ATHOS
MÂNĂSTIREA SIMONOS PETRAS

SPOVEDANIA CANOANELE ȘI DUHOVNICUL

Pornind de la Tradiția Bisericii, pe care o cunoașteți foarte bine, și de la propria experiență, aș vrea să ne împărtășim câteva gânduri despre unele aspecte practice legate de Taina Spovedaniei.

Întâi de toate, aș vrea să ne spunem ce este Spovedania și dacă este obligatoriu ca ea să fie făcută înainte de fiecare împărtășire?

Înainte de a vorbi despre Taina Spovedaniei și legătura ei cu Taina Euharistiei, trebuie să spunem că Însăși Biserica este o taină. Sistemul celor 7 Taine este străin Ortodoxiei și a fost împrumutat fără discernământ din teologia latină. La origini, Părinții Bisericii vedeau întreaga lucrare a Bisericii ca o singură taină – cea a mântuirii în Hristos prin Duhul Sfânt. „Sacramentele” sunt doar niște căi

care ne fac părtași la Taina lui Hristos. Inițierea în această Taină unică se face prin Botez și Mirungere, iar culmea acestei comuniuni cu Hristos o avem în Euharistie.

Dacă cineva, din cauza unor păcate grave, s-a rupt de Biserică și nu poate să se împărtășească, Spovedania sacramentală îl ajută să se întoarcă în Biserică și să se vindece pentru a se putea împărtăși. Acesta era rolul primordial al Spovedaniei: nu de a-i respinge pe oameni sau de a-i ține mulți ani departe de împărtășanie, ci de a-i vindeca și a-i întoarce în comuniune cu Biserica prin împărtășire. În trecut, oamenii își mărturiseau doar păcatele grave, iar Biserica nu era un tribunal care să-i judece sau să-i condamne, ci le oferea un medicament duhovnicesc pe care-l considera mai potrivit. Biserica nu spune că dacă ai făcut cutare sau cutare păcat, 10-15 ani nu ai voie să te împărtășești. Ci, dacă ai făcut ceva grav, boala ta duhovnicească este atât de adâncă încât 5 sau 10 ani va trebui să postești mai mult, să te rogi mai mult, să faci milostenie etc., ca să te vindeci. Canonul nu este o așteptare pasivă până la „ispășirea pedepsei”, ci o lucrare activă de vindecare care începe cu oprirea de la păcat și încercarea de schimbare a vieții.

În secolele VII-VIII, simultan în Răsărit și în Apus, dar independent

unii de alții, vechea practică a Bisericii a fost influențată de practica monahală a descoperirii gândurilor și mirenii au început a se spovedi chiar și pentru păcatele mai mici. Între timp, această practică s-a generalizat, iar în secolele următoare s-a ajuns la rânduiala Spovedaniei pe care o avem și astăzi. Mărturisind și păcatele mici, și chiar gândurile, Spovedania nu mai putea fi făcută o singură dată în viață, așa cum era inițial. Cred că aceasta este cea mai importantă schimbare, pentru că în trecut Biserica dădea o singură șansă de reîmpăcare (după Botez) și oamenii luau în serios pocăința; iar acum, când sunt mărturisite și păcatele mici, pocăința și iertarea sunt trăite mai superficial.

Credeți că o revizuire sau o sistematizare a Canoanelor l-ar ajuta mai mult pe preot să se orienteze la Spovedanie?

Nu cred. Canoanele sunt o moștenire a Tradiției și ne dau doar criteriul de canonisire, dar nu și specificul fiecărui caz în parte. Canoanele nu sunt sentințe, ci indicatoare. Codificarea și sistematizarea canoanelor făcute de romano-catolici au transformat viața Bisericii într-un sistem de reguli, iar acest lucru este străin Ortodoxiei. Canoanele pentru ortodocși, ca și dogmele, nu pot fi sistematizate. Noi nu-L excludem

pe Duhul Sfânt din Tradiția și experiența noastră. Da, avem niște texte, care sunt mărturii ale adevărului dogmatic, dar acestea nu-l epuizează. Biserica este plinătatea harului și adevărului și formulează o dogmă atunci când o impune situația, dar niciodată nu-și propune să sistematizeze învățăturile de dragul unei ordini aparente. Același lucru e valabil și cu Canoanele...

De exemplu, în secolul al IV-lea nu se pune problema avortului așa cum se pune acum. Avem unele referințe canonice, dar ele sunt vagi și ne oferă doar criteriul patristic. El trebuie adaptat la situația de astăzi. Care este acest criteriu? Că avortul este crimă, este ucidere de om! Dar asta nu înseamnă că trebuie să oprim femeile pentru 10 ani de la împărtășire; unele se pot sinucide din cauza deznădejdiei. Deci în toate este nevoie de înțelepciune, iar problema începe cu pregătirea preoților.

Cum credeți că ar trebui pregătiți viitorii duhovnici și ce calități trebuie să aibă un duhovnic?

De multe ori atunci când viitorii preoți învață despre spovedanie, fac un fel de „psihologie pastorală”; este bun și acest lucru, dar nu-i suficient. Este important ca viitorii duhovnici să învețe nu doar litera, ci mai ales

duhul canoanelor. Pot să citească și cărți psihologice, dar mai ales să aibă ei înșiși experiența duhovnicească a Bisericii, pe care o găsim expusă în cărțile părinților pustiei. Acestea trebuie studiate și trăite, pentru că numai așa duhovnicul va putea să aibă discernământ și să știe dacă cutare canon se potrivește unui om sau nu; îi face bine sau rău... Nu va ajunge fiecare preot un Cuvios Varsanufie, dar va avea totuși ceva din duhul părinților.

Bineînțeles, și preoții trebuie să aibă la rândul lor un duhovnic. Dacă preotul n-a fost niciodată un bun ucenic, nu va putea ajunge vreodată bun părinte. Dacă el însuși nu știe să se spovedească, niciodată nu va ști să spovedească pe alții.

Totodată, preotul care spovedește nu trebuie să se pretindă a fi un stareț, iar credincioșii nu trebuie să-l ia drept stareț. La acest capitol, situația din mănăstire este total diferită de cea din lume. În mănăstire eu mi-am ales starețul și ascult de el în toate și pentru totdeauna. Am lăsat lumea și familia și-l urmez pe stareț, care este pentru mine icoana lui Hristos, de aceea fac ascultare desăvârșită. Acesta e monahismul! Mireanul însă merge la preot ca prin el să fie în legătură cu Biserica. S-ar putea ca anumiți preoți să aibă trăire de stareț sau să fie stareții unor monahi, dar

legătura pe care o are un mirean cu duhovnicul său nu poate fi după modelul monahal. Preotul nu-i poate cere unui mirean ascultare în toate aspectele vieții, așa cum ascultă un monah de egumenul său. Aceasta nu este corect! Mireanul are o altă libertate și o altă responsabilitate față de familie și societate, nu răspunde doar de el însuși. Nu e corect ca cineva să-și întrebe duhovnicul dacă poate sau nu să cumpere sau să vândă ceva, unde să meargă în vacanță sau altele de genul acesta. Duhovnicul îi poate da fiului duhovnicesc niște orientări generale în viața duhovnicească, pentru a evita păcatul, dar trebuie și să-l învețe să fie responsabil pentru deciziile pe care le ia în viață. Și să nu

confundăm toată această povățuire cu Taina Spovedaniei. Uneori oamenii ar vrea să transfere toată responsabilitatea pe umerii preotului, dar un duhovnic adevărat îl va învăța pe mirean să-și folosească corect libertatea și-i va spune că nu se poate implica în anumite aspecte ale vieții lui, în dormitorul lui sau în afacerile lui... E altceva în mănăstire, unde starețul cunoaște și hotărăște fiecare detaliu al vieții monahului. Acest mod de viață a fost ales benevol și el presupune alte condiții de viață, care nu sunt aplicabile oamenilor din lume.

Sursa: teologie.net

Părintele Macarie Simonopetrul

a intervievat Ieromonah Petru Pruteanu

PROGRAMUL LITURGIC

Marți <i>26 februarie</i>	18:00	Sfântul Maslu
Sâmbătă <i>2 martie</i>	08:00	Ceasurile, Sfânta Liturghie și Parastas → Sâmbăta morților – Moșii de iarnă
	18:00	Vecernia și Litia
Duminică <i>3 martie</i>	08:00	Utrenia și Sfânta Liturghie Ap. 1 Corinteni 8, 8-13; 9, 1-2; Ev. Matei 25, 31-46; gl. 7 → Duminica Înfricoșătoarei Judecăți (<i>a Lăsatului sec de carne</i>)

Pentru versiunea digitală a buletinului și pentru a fi la curent cu modificările din program, vă puteți abona la Buletinul Online (newsletter) pe sfantul-ilie.ro.

Strada Doamnei, nr. 18, Sector 3, Capitală